

Srečko Kosovel
VSE JE PESEM

Културна установа Блесок

ЕДИЦИЈА МОРФЕЈ

2012

Copyright: © Културна установа Блесок и Јосип Ости, 2012.

Сите права се задржани.

Цртеж на корицата:
Божидар Јакац, „Портрет на Сречко Косовел“

CIP – Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

821.163.6.09 Косовел, С.

929 Косовел, С.

KOSOVEL, Srečko

Vse je pesem : Srečko Kosovel / Izbor in spremna beseda Josip Osti – Скопје :
Блесок, 2012. – 134 стр. ; 17 см. (едиција Морфеј; кн. 17)

Pesnik ekstaze smrti in hrepenenja po novem življenju, ki je in hkrati ni bil
avantgardist / Josip Osti: стр. 99-127. - O pesniku: стр. 129-131. - O avtorju izbora
in spremne besede: стр. 131-133

ISBN 978-9989-59-370-3

а) Косовел, Сречко (1904-1926)

COBISS.MK-ID 91720202

Srečko Kosovel

VSE JE PESEM

Izbor in spremna beseda

Josip Osti

Културна установа БЛЕСОК

Скопје, 2012

*To knjigo, ki se ne prodaja, temveč podarja,
posvečam Urški in tomajskim sovaščanom.*

J. O.

Kazalo

V JESENSKI TIHI ČAS

Balada	11
Premišljevanje	12
Tiha misel zablestela	13
Otožje	14
Sredi noči	15
Pesem s Krasa	16
Bori	17
Impresija	18
Veter	19
Predsmrtnica	20
O, da sem list zeleni	21
O, saj ni smrti	22

ENA JE GROZA, TA GROZA JE: BITI

Ena je groza	25
Jadro	26
Ekstaza smrti I-II	27
Tragedija na oceanu I-IX	29

LAČNI OTROCI LEŽIJO NA SENU

Starka za vasjo	41
Pesem ponižanih	42
Bedno življenje I-IV	43

Človeku s ceste	47
Melanholija gladu	48
V sivem jutru	49

RIME SO IZGUBILE SVOJO VREDNOST

Rime	53
Evakuacija duha	54
Kons. 5	55
Mistična luč teorije	56
Smeh kralja Dade	57
Blizu polnoči	58
Kons. Kons. Kons.	59
Kons (Truden evropski človek)	60
Z delom gradimo	61
Kličem vas	62
Zaznamovanci	63
Evropa umira	64
Pesem	65
Kons (Jezna jesen prihaja)	66
Sveti akordi klavirja	67
Kons (Ti mirno spiš)	68
Ostri ritmi	69
Naša srca so trudna življenja	70
V zeleni Indiji	71
Modri konji	72
Nihilomelanholija	73
Mrtvi človek	74

Odprto	75
Ura žalosti	76
Padati!	77
HODIL SEM ŽE PO MNOGOTERIH CESTAH	
Kraške ceste	81
Skala	82
Jesen	83
Pokazal vam bom grm	84
Pesem (Kje si?)	85
Bianca	86
Burja	87
Večerne ure	88
Noč trka na okna	89
Praznota	90
Kozmično življenje	91
Ko pokrije noč	92
Skrivnostni cvet	93
Pismo	94
Rad bi povedal	95
Mož za hribom	96
Sodba	98
<i>Pesnik ekstaze smrti in hrepenenja po novem življenju, ki je in hkrati ni bil avantgardist (Josip Osti)</i>	99
<i>O pesniku</i>	129
<i>O avtorju izbora in spremne besede</i>	131

V JESENSKI TIHI ČAS

BALADA

V jesenski tihi čas
prileti brinovka
na Kras.

Na polju
že nikogar več ni,
le ona
preko gmajne
leti.
In samo lovec
ji sledi...

Strel v tišino;
droben curek krvi;
brinovka
obleži, obleži.

PREMIŠLJEVANJE

Kraška vas je v jeseni tiha,
ovita v megló,
le tu in tam se zasvita
lučka v temó.

Tam za črnim ognjiščem
svetlika se ognja sijaj; -
po mrzlih poljih hodim
in vse me kliče nazaj.

Ko da je vse izumrlo,
je tiha kraška vas,
ob ognju rdečem sedijo;
tako bi sedel i jaz.

Tako bi sedel za ognjiščem,
obraz v dlaneh, bi molčal,
tiho, vse tiho za oknom
le ogenj bi prasketal.

TIHA MISEL ZABLESTELA

Tiha misel zablestela
nad večernim krajem,
duša odblestela
z zlatim je sijajem.

Tiha – kam odšla je
duša zastrmela,
kakor da je ptica
večer preletela?...

OTOŽJE

Zlato sadje diši.
Slamnati krovi
kot zgrbljeni starci.
A samotni so v polju
sivi zidovi,
a še samotnejši
črni gozdovi.

Tam za vrtovi
sonce zahaja.
Žalosten pes zalaja,
če pride tujec.
In gre zopet spat.

Večer je kot
zlata krsta.
Lezimo vanj.

SREDI NOČI

Sredi noči, ko bori vzvršijo,
ko se drevesa iz sanj prebudijo,
kadar gre veter čez polje,
se prebudi moje srce.

Med mesečino se polje svetlika,
topol, jagnjed in trepetlika
tiho šepečejo preko polja
z nekom od onkraj sveta.

Sobice večnosti vse so odprte,
duše naše več niso potrte,
zlati odsevi sijejo k nam,
čutiš, da nisi več sam.

PESEM S KRASA

Bori dehtijo, bori dehtijo,
njih vonj je zdrav in močan
in kdor se vrne iz njih samote,
ta ni več bolan.

Zakaj v tej pokrajini kameniti
je vse lepo in prav,
biti, živeti, boriti se
in biti mlad in zdrav.

Bori, drugovi, dehteči, močni,
tíhi drugovi kraške samote,
bodite pozdravljeni v moji samoti,
polni težke, otožne lepote!

BORI

Bori, bori v tihi grozi,
bori, bori, v nemi grozi,
bori, bori, bori, bori!

Bori, bori, temni bori
kakor stražniki pod goro
preko kamenite gmajne
težko, trudno šepetajo.

Kadar bolna duša skloni
v jasni noči se čez gore,
čujem pritajene zvoke
in ne morem več zaspati.

»Trudno sanjajoči bori,
ali umirajo mi bratje,
ali umira moja mati,
ali kliče me moj oče?«

Brez odgovora vršijo
kakor v trudnih, ubitih sanjah,
ko da umira moja mati,
ko da kliče me moj oče,
ko da so mi bolni bratje.

IMPRESIJA

Burja je odprla okno.

Tople zvezde

padajo na polja.

Pomlad.

Pomlad,

Bel obraz je zasijal

v sinjini,

svila zašumela

po dolini.

Stekleno nebo

se je razbilo,

nad nami mehki, temni oblaki.

Svila.

VETER

Veter se je ustavil pred vrati;
prazno, tiho; vse že spi.
Samo veter ne more spati
opolnoči.

Samo črna cipresa šumi še,
na belem grobu angel kleči;
v polsvetlobi temnije hiše
sredi kraške vasi.

Tiho vse: med življenjem in smrtjo
edino drevo na gmajni šumi;
po cesti nekdo gre z dušo potrto,
kakor da v onstran strmijo oči.

PREDSMRTNICA

Vsi bodo dosegli svoj cilj,
le jaz ga ne bom dosegel...
Ognja prepoln, poln sil
neizrabljen k pokoju bom legel.

Ogenj me v prsih bo žgal
in me ne bo mogel izžgati,
neutrujen jaz rad bi spal
takrat in ne bom mogel spati.